

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 1523/05
07.03.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Весне Поповић, Јасминке Станојевић, Мирјане Грубић и Миломира Николића, чланова већа, у парници тужиље АА из __, чији је пуномоћник АБ адвокат из __, против тужених ББ и ВВ, обоје из __, чији је пуномоћник ГГ адвокат из __, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Окружног суда у Пожаревцу Гж.бр.955/2004 од 25.11.2004. године, у седници одржаној на дан 7.3.2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Окружног суда у Пожаревцу Гж.бр.955/2004 од 25.11.2004. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Пожаревцу Гж. бр. 955/2004 од 25.11.2004. године, одбијена је као неоснована тужиљина жалба и потврђена пресуда Општинског суда у Великом Градишту П.бр.450/2001 од 8.4.2004. године којом је ставом првим изреке, одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужиља тражила да се према туженима утврди да је власник по основу тековине са сада покојним ДД бившим из __ на ½ стана у __ у Ул. __ бр. __, стан бр. __, површине __м² што су тужени као законски наследници покојног ДД дужни признати и тужиљи дозволити издвајање из заоставштине ½ стана и којом је ставом другим изреке, обавезана тужиља да туженима накнади трошкове парничног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавила ревизију тужиља побијајући је због погрешне примене материјалног права.

Тужени су дали одговор на ревизију са предлогом да се ревизија тужиље као неоснована одбије.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу чл. 386. ЗПП, ("Службени лист СФРЈ", бр. 4/77..."Службени лист СРЈ", бр.15/98 и 3/02) који се на конкретан случај примењује на основу овлашћења из чл. 491. ст. 4. ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 125/2004) Врховни суд је нашао да тужиљина ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из чл. 354. ст. 2. тач. 11. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Разлози ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

Тужиља је ванбрачна супруга сада покојног ДД који је био носилац станарског права а стекао право на откуп стана решењем Општинског суда у ____ I Р.бр.51/95 од 7.5.1995. године и откупну цену стана платио 20.12.2000. године. Наведени стан је сада покојни ДД добио од своје радне организације "ЂЂ" из ____ 1987. године за себе и тужене као своју децу. Тужиља је по сопственом казивању са покојним ДД живела у ванбрачној заједници од 1986. године у стану своје мајке све до његове смрти 5.8.2000. године, а он је спорни стан издавао. Стан је по њеном казивању откупљен заједничким средствима тужиље и сада покојног ДД.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, одбијен је тужбени захтев јер нису испуњени услови из чл. 338. Закона о браку и породичним односима да наведени стан представља заједничку имовину тужиље и сада покојног Ратомира Катића и да тужиља не спада у круг лица из чл. 16. ст. 2. Закона о становању која имају право на откуп стана.

Правилно је по оцени Врховног суда примењено материјално право када је тужбени захтев тужиље одбијен.

По чл. 16. Закона о становању ("Службени гласник РС",бр.50/92...), према тексту важећем у време доношења решења које замењује уговор о откупу стана, носилац права располагања на стану у друштвеној својини и власник стана у државној својини (носилац права располагања, дужан је да носиоцу станарског права односно закупцу који је то својство стекао до дана ступања на снагу закона (носилац станарског права) на његов захтев у писменој форми омогући откуп стана који користи под условима прописаним законом с тим што се сагласност може дати само једном лицу. Ставом 2. овог члана прописано је да је носилац права располагања дужан да омогући откуп стана под условима

прописаним законом и брачном другу и деци рођеној у браку и ван брака, усвојеној и пасторчади, који заједно са носиоцем станарског права односно закупцем станују у том стану уз писмену сагласност носиоца станарског права односно закупца.

По Закону о становању, право на откупу стана установљено је у корист одређеног круга лица а цена по којој се стан откупљује није тржишна, већ законом прописана и уговорна цена умањује се по основу доприноса за стамбену изградњу уплаћеног из личног дохотка лица која откупљују стан и његовог брачног друга. Право на откуп је лично право носиоца станарског права односно закупца стана које он може пренети свом брачном другу и деци. Из ове законске одредбе произилази да се ванбрачни друг овим правом не би могао користити ни уз сагласност ванбрачног друга који је носилац станарског права јер се ни по ранијим прописима из стамбене области а ни по важећем Закону о становању ванбрачни друг не сматра чланом породичног домаћинства ванбрачног друга који је имао својство закупца изузев ако је између њих могло бити остварено право на законско издржавање према чл. 293. Закона о браку и породичним односима.

Одредбом чл. 16. Закона о стамбеним односима ("Службени гласник СРС", бр. 9/85) према тексту важећем у време доделе спорног стана и уселења у стан носилац станарског права на стану може бити само једно лице, а када је станарско право стекао један од брачних другова који живи у заједничком домаћинству, носилац станарског права је и други брачни друг. По чл. 9. ст. 2. тог Закона члановима породичног домаћинства сматрали су се брачни друг, деца рођена у браку, ван брака или усвојена, пасторчад и унучад без родитеља, родитељи (отац, мајка, очух, маћеха и усвојилац), браћа и сестре лица које је носилац станарског права дужан по закону да издржава или су та лица дужна по закону да издржавају носиоца станарског права а која заједно са њим станују. Ванбрачни друг се није могао сматрати чланом породичног домаћинства ванбрачног друга који је имао статус носиоца станарског права сходно чл. 9. ст. 2. Закона о стаменим односима ако између њих није било нити је могло бити остварено право на законско издржавање у складу са чл. 293. Закона о браку и породичним односима, пошто су оба ванбрачна друга обезбеђивала редовне приходе из радног односа односно пензије, што је конкретан случај.

Према томе, по становишту овога суда, својина по овом основу није стечена радом ванбрачних другова у току трајања ванбрачне заједнице, због чега право на стан не улази у режим заједничке имовине јер не представља имовину стечену радом у ванбрачној заједници по чл. 338. Закона о браку и породичним односима. Својина на стану представља преображај личног стварног права – права становања у друго стварно право својине. Основ стицања права својине је уговор о откупу стана (решење које га замењује) који је закључио сада покојни ДД као номинални носилац станарског права. Уговор о откупу стана као двострано теретни правни посао резервисан је само за носиоца права становања и други законом одређени круг лица (чл. 16. Закона о становању). Код овог уговора не важи принцип једнаке вредности узајамних давања јер је откупна цена прописана законом и далеко је испод тржишне. Због тога је правилно становиште нижестепених судова да предметни стан сходно чл. 338. Закона о браку и породичним односима не представља заједничку имовину тужиље и сада покојног ДД у једнаким деловима јер ванбрачни друг, што је тужиља, не спада у круг лица која имају право на откуп и могу се користити бенефицираном ценом, посебно код неспорне чињенице, да тужиља никада није живела у спорном стану и била члан породичног домаћинства носиоца станарског права односно закупца стана пре његовог откупа.

Како се ревизијским наводима не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, Врховни суд је одбио као неосновану тужилину ревизију и одлучио као у изреци применом чл. 393. ЗПП.

Председник већа-судија,

Предраг Трифиновић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

сд